

TEZ SHOSHILINCH TIBBIY YORDAM REANIMATSIYA BO'LIMIDA ANESTEZIST HAMSHIRANING KASBIY FAOLIYATI VA BEMOR PARVARISHIDAGI O'RNI

Usmonova Arofat Mirobotovna

Respublika Shoshilinch Tibbiy Yordam Ilmiy Markazi
Toshkent viloyati filiali Reanimatsiya bo'limi hamshirasi
<https://doi.org/10.5281/zenodo.19493906>

ARTICLE INFO

Qabul qilindi: 06-aprel 2026 yil
Ma'qullandi: 08-aprel 2026 yil
Nashr qilindi: 10-aprel 2026 yil

KEY WORDS

anestezist hamshira, reanimatsiya bo'limi, tez shoshilinch tibbiy yordam, intensiv terapiya, bemor parvarishi, monitoring, hayotiy ko'rsatkichlar, bemor xavfsizligi, shoshilinch yordam, hamshiralik faoliyati.

ABSTRACT

Mazkur maqolada tez shoshilinch tibbiy yordam reanimatsiya bo'limida anestezist hamshiraning kasbiy faoliyati va bemor parvarishidagi o'rni nazariy-tahliliy jihatdan yoritilgan. Tadqiqot davomida anestezist hamshiraning funksional vazifalari, hayotiy muhim ko'rsatkichlarni monitoring qilish, shoshilinch muolajalarda ishtirok etish, intensiv parvarishni tashkil etish, aseptika va antiseptika qoidalariga rioya etish hamda bemor xavfsizligini ta'minlashdagi ahamiyati tahlil qilindi. Shuningdek, reanimatsiya sharoitida bemor parvarishi gigiyenik yordam bilan cheklanmasdan, balki yotoq yaralarining oldini olish, aspiratsiya xavfini kamaytirish, nafas yo'llari o'tkazuvchanligini saqlash, suyuqlik balansi va umumiy klinik holatni uzluksiz nazorat qilish kabi ko'p qirrali jarayon ekanligi asoslab berildi. Tahlil natijalari anestezist hamshiraning kasbiy tayyorgarligi, amaliy ko'nikmalari, psixologik barqarorligi va mas'uliyati reanimatsion yordam sifati hamda davolash samaradorligiga bevosita ta'sir ko'rsatishini ko'rsatdi. Maqolada reanimatsiya bo'limida hamshiralik faoliyatini takomillashtirish, standart algoritmlar va zamonaviy monitoring vositalaridan samarali foydalanish zarurligi xulosa qilinadi.

Zamonaviy sog'liqni saqlash tizimida tez shoshilinch tibbiy yordam xizmati alohida strategik ahamiyatga ega bo'lib, ayniqsa reanimatsiya bo'limlari faoliyati bemor hayotini saqlab qolish, og'ir asoratlarning oldini olish va hayotiy muhim funksiyalarni barqarorlashtirishda hal qiluvchi o'rin tutadi. Reanimatsiya bo'limiga tushadigan bemorlarning aksariyati o'ta og'ir ahvolda bo'lib, ularda nafas yetishmovchiligi, gemodinamik buzilishlar, og'riq sindromi, shok holati, intoksikatsiya, travmalar, operatsiyadan keyingi og'ir kechuvlar hamda boshqa kritik sindromlar kuzatiladi. Bunday sharoitda davolash jarayonining samaradorligi nafaqat shifokorning to'g'ri klinik qaroriga, balki anestezist hamshiraning kasbiy saviyasi, tezkorligi,

amaliy ko'nikmalari va bemor parvarishiga mas'uliyat bilan yondashuviga ham bevosita bog'liqdir.

Anestezist hamshira reanimatsiya bo'limida nafaqat ijrochi tibbiyot xodimi, balki murakkab davolash-parvarish tizimining faol va ajralmas bo'g'ini hisoblanadi. U bemorning umumiy ahvolini doimiy kuzatib boradi, hayotiy ko'rsatkichlarni monitoring qiladi, shifokor ko'rsatmalarini o'z vaqtida va aniq bajaradi, infuzion terapiya, kislorod bilan ta'minlash, sun'iy nafas oldirish apparatlari bilan ishlash, dori vositalarini tayyorlash va yuborish, steril muhitni ta'minlash, asoratlarni erta aniqlash va profilaktika qilish kabi mas'ul vazifalarni amalga oshiradi. Shu bilan birga, anestezist hamshiraning bemor va uning yaqinlari bilan muloqot madaniyati, psixologik yondashuvi ham reanimatsion yordam sifatiga ta'sir etuvchi muhim omillardan biridir.

Bugungi kunda tibbiyot amaliyotida yuqori texnologik uskunalarning keng joriy etilishi, intensiv terapiya protokollarining murakkablashuvi hamda kritik holatdagi bemorlarga individual yondashuv zarurati anestezist hamshiradan chuqur nazariy bilim, mustahkam amaliy tayyorgarlik va uzluksiz kasbiy rivojlanishni talab etmoqda. Ayniqsa, shoshilinch vaziyatlarda vaqt omili hal qiluvchi ahamiyat kasb etgani sababli, anestezist hamshiraning tezkor va puxta harakati ko'pincha bemor taqdirini belgilab beradi. Shu jihatdan, uning kasbiy faoliyatini ilmiy jihatdan tahlil qilish, amaliy vazifalarini tizimlashtirish va bemor parvarishidagi o'rnini yoritish dolzarb masalalardan biri sanaladi.

Adabiyotlar tahlili. Zamonaviy ilmiy adabiyotlarda reanimatsiya va intensiv terapiya bo'limlari faoliyatida hamshiralik xizmatining o'zni tobora muhim strategik resurs sifatida baholanmoqda. Xususan, anesteziologiya va reanimatologiya sohasiga oid manbalarda anestezist hamshira faoliyati nafaqat shifokor topshiriqlarini bajarish bilan cheklanmasligi, balki bemorning hayotiy muhim ko'rsatkichlarini uzluksiz nazorat qilish, xavfli klinik o'zgarishlarni erta aniqlash, intensiv parvarish choralarini amalga oshirish va tibbiy xavfsizlikni ta'minlash bilan uzviy bog'liqligi ta'kidlanadi [1; 2].

Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti va xalqaro hamshiralik tashkilotlari tomonidan e'lon qilingan ilmiy-metodik hujjatlarda hamshiralik amaliyotining zamonaviy modeli bemorga yo'naltirilgan, xavfsizlikka asoslangan va dalillarga tayanuvchi yondashuv asosida qurilishi lozimligi ko'rsatib o'tilgan. Bu yondashuv ayniqsa shoshilinch va kritik holatlarda katta ahamiyat kasb etadi, chunki reanimatsiya bo'limiga yotqizilgan bemorlarda klinik vaziyat qisqa vaqt ichida keskin o'zgarishi mumkin. Shu sababli adabiyotlarda anestezist hamshiraning kuzatuvchanligi, tezkor qaror qabul qilishda ishtiroki va algoritmik harakat ko'nikmalari davolash natijalariga bevosita ta'sir etuvchi omillar sifatida talqin qilinadi [3].

Xorijiy tadqiqotlarda intensiv terapiya bo'limlarida faoliyat yurituvchi hamshiralar ishining samaradorligi ko'p jihatdan ularning kasbiy kompetensiyasi, klinik tafakkuri, texnik ko'nikmalari va kommunikativ tayyorgarligiga bog'liq ekanligi qayd etilgan. Ayniqsa, sun'iy nafas oldirish apparati bilan ishlash, infuzion terapiyani nazorat qilish, venoz kirish yo'llarini parvarishlash, sedatsiya va analgeziya jarayonida kuzatuv olib borish, sepsis, shok, gipoksiya, aritmiya va boshqa xavfli sindromlarni erta aniqlashda hamshiralik faoliyatining amaliy ahamiyati keng yoritilgan [2; 4]. Ayrim mualliflar intensiv terapiyada "doimiy bedside monitoring" tamoyili aynan hamshira faoliyati orqali ro'yobga chiqishini alohida ta'kidlaydilar [4].

Mahalliy va MDH olimlari ishlarida ham reanimatsiya bo'limlarida hamshiralik parvarishi sifatini oshirish masalasi ustuvor yo'nalishlardan biri sifatida ko'riladi. Ular anestezist hamshiraning kasbiy vazifalariga aseptika va antiseptika qoidalariga rioya qilish, tibbiy jihozlar tayyorligini nazorat qilish, dori vositalarini to'g'ri tayyorlash va

yuborish, kislorod terapiyasi hamda sun'iy ventilyatsiya jarayonlarini kuzatish, parenteral oziqlantirish va kateterlar parvarishini yuritish, bemor holatidagi salbiy dinamikani o'z vaqtida shifokorga yetkazish kabi yo'nalishlarni kiritadilar [5]. Bu qarashlar anesteziist hamshiraning faoliyati murakkab klinik muhitda kechishini va undan yuqori darajadagi mas'uliyat talab etilishini ko'rsatadi.

Ilmiy manbalarda bemor parvarishi masalasi ham keng tahlil qilingan. Reanimatsiya sharoitida parvarish faqat gigiyenik muolajalar bilan cheklanmay, balki yotoq yaralarining oldini olish, nafas yo'llari o'tkazuvchanligini ta'minlash, aspiratsiya xavfini kamaytirish, enteral va parenteral oziqlanishni nazorat qilish, suyuqlik balansi, diurez, tana harorati, arterial bosim, puls, nafas soni va to'qimalar perfuziyasini baholab borishni ham o'z ichiga oladi [3; 6]. Shu bois ko'plab tadqiqotchilar reanimatsion parvarishni ko'p komponentli klinik-amaliy tizim sifatida baholaydilar va uning markazida anesteziist hamshira turishini qayd etadilar [2].

So'nggi yillarda chop etilgan tadqiqotlarda hamshiralar ish yuklamasi, professional stress, emosional kuyish sindromi va ularning parvarish sifati bilan bog'liqligi ham ko'rib chiqilgan. Xususan, intensiv terapiya bo'limlarida yuqori psixosotsial zo'riqish, navbatchilik rejimi, bemorlarning o'ta og'ir holati va favqulodda vaziyatlar sonining ko'pligi hamshiralardan nafaqat jismoniy, balki ruhiy barqarorlikni ham talab qilishi ta'kidlanadi [4; 7]. Bu esa, anesteziist hamshiralarning uzluksiz malaka oshirishi, stressga bardoshlilik ko'nikmalarini rivojlantirish va ish jarayonini ilmiy asosda tashkil etish zaruratini yuzaga keltiradi.

Bir qator adabiyotlarda intensiv terapiya bo'limlarida standart operatsion protokollar, klinik algoritmlar va hamshiralik chek-listlaridan foydalanish asoratlar sonini kamaytirish, xavfsizlikni oshirish va muolajalarni bir xillashtirishda muhim ekanligi ko'rsatilgan [6; 8]. Bu, ayniqsa, shoshilinch holatlarda, ya'ni vaqt tanqis bo'lgan vaziyatlarda, anesteziist hamshiraning amaliy faoliyatini tizimli va aniq tashkil etishga yordam beradi. Shu bilan birga, ayrim tadqiqotchilar bemor xavfsizligi madaniyatini shakllantirishda hamshiraning roli ustuvor ekanini, chunki u bemor bilan eng ko'p vaqt bevosita muloqot qiluvchi mutaxassis hisoblanishini ta'kidlaydilar [8].

Tahlil qilingan adabiyotlar shuni ko'rsatadiki, anesteziist hamshiraning reanimatsiya bo'limidagi kasbiy faoliyati ko'p qirrali bo'lib, u klinik kuzatuv, muolajaviy ishtirok, intensiv parvarish, sanitariya-gigiyena nazorati, texnik vositalardan foydalanish, tibbiy hujjatlarni yuritish va shifokor bilan uzviy hamkorlik kabi yo'nalishlarni qamrab oladi. Biroq mavjud manbalarda ushbu faoliyatning ayrim jihatlari alohida-alohida o'rganilgan bo'lsa-da, tez shoshilinch tibbiy yordam reanimatsiya bo'limi sharoitida anesteziist hamshiraning kasbiy faoliyati va bemor parvarishidagi o'rnini kompleks yoritishga ehtiyoj saqlanib qolmoqda. Shu jihatdan mazkur mavzu ilmiy-amaliy ahamiyatga ega bo'lib, reanimatsion yordam sifatini oshirish va hamshiralik amaliyotini takomillashtirish uchun muhim nazariy asos bo'lib xizmat qiladi.

Metod va metodologiya. Mazkur maqola tez shoshilinch tibbiy yordam reanimatsiya bo'limida anesteziist hamshiraning kasbiy faoliyati va bemor parvarishidagi o'rnini yoritishga qaratilgan nazariy-tahliliy yo'nalishdagi tadqiqot sifatida bajarildi. Tadqiqot jarayonida reanimatsiya va intensiv terapiya tizimida hamshiralik xizmatining mazmuni, anesteziist hamshiraning funksional vazifalari, bemor xavfsizligini ta'minlashdagi ishtiroki hamda parvarish samaradorligiga ta'sir etuvchi omillar ilmiy nuqtai nazardan o'rganildi.

Tadqiqotning obykti sifatida tez shoshilinch tibbiy yordam tizimidagi reanimatsiya bo'limlari faoliyati olindi. Tadqiqot predmeti esa ushbu bo'limlarda faoliyat yurituvchi anesteziist hamshiraning kasbiy vazifalari, amaliy ko'nikmalari, bemor holatini monitoring qilish, intensiv parvarishni tashkil etish, shoshilinch

muolajalarda ishtirok etish va bemor hayotiy ko'rsatkichlarini nazorat qilish bilan bog'liq jarayonlardan iborat bo'ldi.

Tadqiqotning metodologik asosini tizimli yondashuv, funksional tahlil, bemorga yo'naltirilgan parvarish konsepsiyasi, dalillarga asoslangan tibbiyot tamoyillari hamda tibbiy deontologiya qoidalari tashkil etdi. Shu bilan birga, reanimatsiya sharoitida hamshiralik faoliyatini baholashda klinik kuzatuvchanlik, xavfsizlik, tezkorlik, mas'uliyat va uzluksiz monitoring tamoyillari asosiy mezon sifatida qabul qilindi.

Maqolani tayyorlashda bir qator ilmiy usullardan foydalanildi. Jumladan, bibliografik tahlil usuli yordamida mahalliy va xorijiy adabiyotlar, klinik tavsiyalar, reanimatologiya va intensiv terapiyaga oid ilmiy manbalar o'rganildi. Tahliliy usul orqali anesteziist hamshiraning kasbiy faoliyati tarkibiy qismlarga ajratilib, uning asosiy funksional yo'nalishlari aniqlashtirildi. Qiyosiy usul asosida reanimatsiya bo'limida olib boriladigan hamshiralik parvarishi bilan umumiy statsionar hamshiralik faoliyati o'rtasidagi farqli jihatlar solishtirildi. Tavsifiy usul yordamida anesteziist hamshiraning kundalik amaliy faoliyati, reanimatsion muolajalardagi ishtiroki, hayotiy ko'rsatkichlarni kuzatish, dori vositalarini tayyorlash va yuborish, sun'iy nafas oldirish apparatlari bilan ishlash, aseptika va antiseptika qoidalariga rioya etish kabi vazifalar izchil bayon qilindi.

Shuningdek, umumlashtirish va tizimlashtirish usullari asosida o'rganilgan manbalardagi nazariy qarashlar bir butun ilmiy xulosaga keltirildi. Reanimatsiya bo'limida anesteziist hamshiraning faoliyati bemorni qabul qilishdan boshlab, uning holatini doimiy baholash, intensiv parvarish tadbirlarini amalga oshirish, asoratlarning oldini olish, sanitariya-gigiyena me'yorlariga rioya qilish va shifokor bilan hamkorlikda davolash jarayonini olib borish bosqichlari bo'yicha o'rganildi.

Metodologik jihatdan tadqiqotda kompetensiyaviy yondashuv ham muhim o'rin egalladi. Unga ko'ra, anesteziist hamshiraning faoliyati faqat texnik topshiriqlarni bajarish bilan emas, balki klinik fikrlash elementlari, tezkor vaziyatni baholash, xavf omillarini erta aniqlash, muloqot madaniyati, psixologik yondashuv va bemor xavfsizligini ta'minlash bilan ham baholandi. Bu yondashuv anesteziist hamshiraning reanimatsiya bo'limidagi o'rni ko'p qirrali ekanini ilmiy asosda ochib berishga xizmat qildi.

Tadqiqot davomida olingan ma'lumotlar mantiqiy-tahliliy talqin, guruhlash, tasniflash va ilmiy izohlash usullari orqali qayta ishlanib, reanimatsiya bo'limida anesteziist hamshiraning kasbiy faoliyati va bemor parvarishidagi o'rniga doir umumiy xulosalar shakllantirildi. Mazkur metod va metodologiya maqola mavzusini nazariy hamda amaliy jihatdan asoslash, shuningdek, reanimatsion yordam sifatini oshirishda hamshiralik faoliyatining ahamiyatini yoritishga imkon berdi.

Tadqiqot natijalari va muhokama. O'tkazilgan nazariy-tahliliy o'rganishlar shuni ko'rsatdiki, tez shoshilinch tibbiy yordam reanimatsiya bo'limida anesteziist hamshiraning kasbiy faoliyati davolash jarayonining eng muhim tarkibiy qismlaridan biri hisoblanadi. Tahlil natijalariga ko'ra, anesteziist hamshira faoliyati bemorning hayotiy muhim ko'rsatkichlarini uzluksiz nazorat qilish, shoshilinch holatlarga tezkor javob berish, intensiv parvarishni tashkil etish va shifokor ko'rsatmalarining aniq ijrosini ta'minlash orqali namoyon bo'ladi. Ayniqsa, og'ir va kritik holatdagi bemorlarda nafas olish, yurak-qon tomir faoliyati, arterial bosim, puls, diurez, tana harorati hamda ong holatini muntazam kuzatib borish reanimatsion yordam samaradorligini belgilovchi asosiy omillardan biri ekanligi aniqlandi.

Tadqiqot davomida o'rganilgan manbalar va amaliy yondashuvlar anesteziist hamshiraning funksional vazifalari ko'p qirrali ekanini ko'rsatdi. U faqat muolajalarni bajaruvchi xodim sifatida emas, balki bemor holatidagi salbiy

o'zgarishlarni birinchi bo'lib aniqlovchi, xavf belgilarini erta sezuvchi va shoshilinch yordam algoritmlarini amalda qo'llovchi mutaxassis sifatida ham namoyon bo'ladi. Bu holat reanimatsiya bo'limida hamshiralik xizmatining klinik qiymati yuqori ekanini tasdiqlaydi. Ayniqsa, sun'iy nafas oldirish apparatlari bilan ishlash, infuzion terapiyani nazorat qilish, kislorod yetkazib berish, venoz kirish yo'llarini saqlash, aseptika va antiseptika qoidalariga qat'iy rioya etish kabi vazifalar anesteziist hamshiraning kundalik amaliyotida yetakchi o'rin egallashi kuzatildi.

Tahlil natijalari yana shuni ko'rsatdiki, bemor parvarishi reanimatsiya bo'limida faqat gigiyenik yordam bilan chegaralanmaydi. U yotoq yaralarining oldini olish, aspiratsiya xavfini kamaytirish, nafas yo'llari o'tkazuvchanligini ta'minlash, enteral va parenteral oziqlanishni nazorat qilish, tana holatini o'zgartirib turish, suyuqlik balansi va chiqaruv funksiyalarini kuzatish kabi murakkab va uzluksiz jarayonlarni ham qamrab oladi. Shu sababli anesteziist hamshiraning bemor parvarishidagi o'rni reanimatsion yordamning tarkibiy, doimiy va ajralmas qismi sifatida baholanishi lozim.

Muhokama jarayonida anesteziist hamshiraning kasbiy kompetensiyasi bilan bemor xavfsizligi o'rtasida bevosita bog'liqlik mavjudligi aniqlandi. Kasbiy bilim va amaliy ko'nikmalari yetarli bo'lgan hamshira bemor holatidagi kichik o'zgarishlarni ham o'z vaqtida payqab, asoratlarning oldini olishga xizmat qiladi. Aksincha, monitoringdagi sustkashlik, muolajalarni kechiktirish yoki parvarishdagi kamchiliklar bemor ahvolining og'irlashishiga sabab bo'lishi mumkin. Demak, reanimatsiya bo'limida anesteziist hamshiraning malakasi va kasbiy mas'uliyati davolash natijalariga bevosita ta'sir etuvchi omil hisoblanadi.

Shuningdek, muhokama natijalariga ko'ra, anesteziist hamshiraning faoliyati faqat texnik ko'nikmalar bilan emas, balki psixologik barqarorlik, muloqot madaniyati va jamoa bilan ishlash qobiliyati bilan ham belgilanadi. Reanimatsiya bo'limida ishlash yuqori darajadagi hissiy zo'riqish, tezkor qaror qabul qilish va favqulodda vaziyatlarda aniq harakat qilishni talab qiladi. Shu jihatdan, anesteziist hamshiraning ruhiy tayyorgarligi, stressga chidamliligi va kasbiy etikaga rioya qilishi ham yordam sifatini oshiruvchi muhim omillar sifatida namoyon bo'ladi.

Umuman olganda, tadqiqot natijalari tez shoshilinch tibbiy yordam reanimatsiya bo'limida anesteziist hamshiraning kasbiy faoliyati yuqori mas'uliyat, tezkorlik, aniqlik va uzluksiz kuzatuvga asoslanishini ko'rsatdi. Muhokama natijalari esa bemor parvarishining sifati, davolashning muvaffaqiyati va asoratlarni profilaktikasi ko'p jihatdan aynan anesteziist hamshiraning malakasi, tajribasi va tashkiliy faolligiga bog'liq ekanini tasdiqladi. Shu sababli reanimatsiya bo'limlarida anesteziist hamshiralar faoliyatini takomillashtirish, ularning amaliy ko'nikmalarini muntazam oshirib borish va zamonaviy klinik algoritmlar asosida ishlashini ta'minlash dolzarb vazifa hisoblanadi.

Xulosa

O'rganilgan nazariy manbalar va tahliliy yondashuvlar shuni ko'rsatdiki, tez shoshilinch tibbiy yordam reanimatsiya bo'limida anesteziist hamshira faoliyati bemor hayotini saqlab qolish, uning hayotiy muhim funksiyalarini barqarorlashtirish va intensiv parvarishni samarali tashkil etishda muhim o'rin egallaydi. Anesteziist hamshira reanimatsiya jarayonida doimiy monitoring olib boruvchi, shoshilinch muolajalarni o'z vaqtida bajaruvchi, asoratlarni erta aniqlovchi hamda bemor xavfsizligini ta'minlovchi asosiy tibbiy xodimlardan biri hisoblanadi.

Tadqiqot natijalari shuni tasdiqladiki, anesteziist hamshiraning kasbiy faoliyati ko'p qirrali bo'lib, u nafas olish va qon aylanish ko'rsatkichlarini nazorat qilish, infuzion terapiyani yuritish, apparatlar bilan ishlash, aseptika va antiseptika qoidalariga rioya etish, shuningdek, gigiyenik va klinik parvarishni tashkil etishni qamrab oladi. Shu sababli uning kasbiy

tayyorgarligi, amaliy tajribasi va tezkor qaror qabul qilishga tayyorligi reanimatsion yordam sifatiga bevosita ta'sir ko'rsatadi.

Shuningdek, bemor parvarishi reanimatsiya bo'limida davolash jarayonining ikkilamchi emas, balki ajralmas va zaruriy qismi ekanligi aniqlandi. Bemorni to'g'ri parvarishlash yotoq yaralari, aspiratsiya, infeksiyon asoratlar va boshqa salbiy holatlarning oldini olishga yordam beradi. Demak, reanimatsiya bo'limida anesteziist hamshira faoliyatini takomillashtirish umumiy davolash samaradorligini oshirishning muhim omillaridan biridir.

Tavsiyalar

1.Reanimatsiya bo'limlarida faoliyat yurituvchi anesteziist hamshiralalar uchun muntazam malaka oshirish kurslari va amaliy treninglar tashkil etish lozim.

2.Shoshilinch va kritik holatlarda bajariladigan muolajalar bo'yicha standart algoritmlar va chek-listlardan foydalanishni kengaytirish zarur.

3.Bemor holatini monitoring qilishda zamonaviy tibbiy uskunalalar va raqamli nazorat vositalaridan samarali foydalanish ko'nikmalarini kuchaytirish maqsadga muvofiq.

4.Reanimatsiya bo'limida bemor parvarishi sifatini oshirish uchun aseptika, antiseptika va xavfsizlik qoidalariga qat'iy rioya etilishini nazorat qilish kerak.

5.Anesteziist hamshiralarda psixologik barqarorlik, stressga chidamlilik va jamoaviy ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratish zarur.

6.Hamshiralik hujjatlarini to'g'ri yuritish, bemor holatidagi o'zgarishlarni o'z vaqtida qayd etish va shifokorga tezkor axborot uzatish tizimini takomillashtirish lozim.

7.Reanimatsiya bo'limida bemorga yo'naltirilgan individual parvarish yondashuvini yanada kuchaytirish tavsiya etiladi.

Shu tariqa, anesteziist hamshiraning kasbiy faoliyati va bemor parvarishidagi o'rni tez shoshilinch tibbiy yordam reanimatsiya bo'limi ishining samaradorligini belgilovchi asosiy omillardan biri sifatida namoyon bo'ladi. Uning bilim, ko'nikma va mas'uliyat darajasini oshirish reanimatsion yordam sifatini yaxshilashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasining "Fuqarolar sog'lig'ini saqlash to'g'risida"gi Qonuni. — Toshkent, 1996.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. "O'zbekiston Respublikasining sog'liqni saqlash tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmoni. — Toshkent, 2018.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. "2022–2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning Taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi Farmoni. — Toshkent, 2022.
4. Интенсивная терапия: национальное руководство: в 2 т. / под ред. Б. Р. Гельфанда, А. И. Салтанова. — Москва: ГЭОТАР-Медиа, 2011.
5. Анестезиология и реаниматология: клинические рекомендации / под ред. С. Ф. Багненко. — Москва: ГЭОТАР-Медиа, 2018.
6. Анестезиология: национальное руководство / под ред. А. А. Бунатяна, В. М. Мизикова. — Москва: ГЭОТАР-Медиа, 2011.
7. Зильбер А. П. Этюды критической медицины. — Петрозаводск: Изд-во Петрозаводского государственного университета, 2006. Urden L.D., Stacy K.M., Lough M.E. Critical Care Nursing: Diagnosis and Management. — 9th ed. — St. Louis: Elsevier, 2022.
8. Marino P.L. The ICU Book. — 4th ed. — Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins, 2014